

Piotrków Trybunalski, 11.09.2019r.

Komitet Wyborczy Wyborców
Koalicja Bezpartyjni i Samorządowcy
Ul. Rynek 20/1
56-400 Oleśnica

Izba Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych
Wydział I

WPLYNĘŁO

dnia 11.09.2019 godz. 14:59

podpis *Sh*

Sąd Najwyższy
Izba Kontroli Nadzwyczajnej i
Spraw Publicznych
Plac Krasieńskich 2/4/6
- 951 Warszawa

Skarga od uchwały nr 227/2019 Państwowej komisji Wyborczej z dnia 09 września 2019r. w sprawie oddalenia odwołania od uchwały nr 15/2019 Okręgowej Komisji w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów Komitetu Wyborczego Wyborców Koalicja Bezpartyjni i Samorządowcy

Działając w imieniu Komitetu Wyborczego Wyborców Koalicja Bezpartyjni i Samorządowcy, jako pełnomocnik wyborczy, w związku z opublikowaniem w dniu 09.09.2019r. na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej uchwały nr 227/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 09 września 2019r. oddalającej odwołanie od uchwały nr 15/2019 Okręgowej Komisji w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 05 września 2019r. w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów Komitetu Wyborczego Wyborców Koalicja Bezpartyjni i Samorządowcy w okręgu wyborczym nr 10 w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 13 października 2019 roku

- I. **wnoszę skargę od powyższej uchwały zaskarżając przedmiotową uchwałę w całości;**
- II. **Zaskarżonej uchwale zarzucam:**

- **naruszenie dyspozycji przepisu art. 209 § 2 i 3 w zw. z art. 210 § 2 oraz art. 5 pkt 9 Kodeksu wyborczego**, poprzez błędną jego wykładnię, a co za tym idzie błędne przyjęcie, iż wyborca składający podpis na liście poparcia dla kandydatów danego komitetu w danym okręgu musi być wpisany w dacie składania podpisu do rejestru wyborców w danym okręgu, w sytuacji gdy z treści § 2 art. 209 wynika wprost, że wyborca udzielający poparcia na liście kandydatów składa podpis obok czytelnie wpisanego swojego nazwiska i imienia, adresu zamieszkania i numeru ewidencyjnego PESEL, zaś definicja legalna „stałego zamieszkania” została zawarta w Kodeksie wyborczym art. 5 pkt 9;

- **naruszenie dyspozycji przepisy art. 18 w związku z art. 209 § 2 Kodeksu wyborczego oraz art. 28 § 1 Kodeks wyborczy**, poprzez błędne przyjęcie, iż wyborca składający podpis na liście poparcia dla kandydatów danego komitetu w danym okręgu musi być wpisany w dacie składania tego podpisu do rejestru wyborców w danym okręgu, a zatem wyborca wskazując na liście poparcia adres zamieszkania (bo taki jest wymóg stawiany przez racjonalnego

ustawodawcę) musi być jednocześnie wpisany do rejestru wyborczego wyborców danego okręgu, albowiem wg. PKW, tylko sprawdzenie w rejestrze umożliwia potwierdzenie, że osoba udzielająca poparcia zamieszkuje na obszarze danego okręgu;

- **naruszenie przepisu art. 218 § 2 oraz art. 217 § 2 Kodeksu wyborczego**, poprzez błędne oddalenie odwołania wywiedzonego od uchwały nr 15/2019 OKW w Piotrkowie Trybunalskim, w sytuacji gdy **OKW z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa przeprowadziła procedurę weryfikacyjną zgłoszonej listy kandydatów wraz z podpisami poparcia**. Zważyć bowiem należy zaskarżona uchwała OKW w swojej podstawie prawnej wskazywała art. 217 § 2 Kodeksu wyborczego, a zgodnie z brzmieniem art. 217 § 1 in fine *o wszczęciu postępowania wyjaśniającego zawiadamia się niezwłocznie osobę zgłaszającą listę*. **Takie postępowanie wyjaśniające ani nie zostało wszczęte, ani osoba zgłaszająca nie została o nim poinformowana**. Co oznacza, że procedury weryfikacyjnej (postępowania wyjaśniającego) dokonano w sposób godzący w transparentność jakimi winny się charakteryzować działania OKW przy rejestrowaniu list, jak również takie działania godzą w zasady praworządności w demokratycznym państwie prawa.

- nadto strona skarżąca zarzuca PKW nierzetelność, brak obiektywizmu w ocenie prawidłowości złożonych list, w szczególności co do nieuzasadnionego zarzutu nieczytelności numerów Pesel, podpisów oraz adresów. Strona skarżąca zwraca uwagę i zarzuca PKW oraz OKW Warszawa - I jednostronność w ocenie czytelności podpisów w sytuacji gdy podpisy mogły składać osoby niepełnosprawne, osoby w podeszłym wieku, które mogą mieć i zazwyczaj mają problemy z pisaniem – co nie powinno dyskredytować takich podpisów poparcia z uwagi na ich nieczytelność. Takie działanie komisji nosi znamiona dyskryminacji takich osób, gdyż komisja nie jest w stanie zweryfikować takich osób, a tym samym nie miała prawa zakwalifikować takich podpisów jako nieprawidłowe. Stanowi to naruszenie m.in. art. 21 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, zgodnie z którym zakazana jest wszelka dyskryminacja w szczególności ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

III. **Mając powyższe na uwadze wnoszę o uznanie wywiedzonej skargi za zasadne i nakazanie komisji niezwłoczne zarejestrowanie listy kandydatów w zakresie wskazanym orzeczeniem Sądu Najwyższego, przy uwzględnieniu, iż PKW uznała 72 dodatkowych podpisów jako prawidłowe.**

Ostatecznie PKW uznała 4782 podpisy za złożone prawidłowo, zaś aż 453 pozycji (przy czym OKW w Piotrkowie Trybunalskim wymieniając zbiorczo wady udzielonego poparcia wpisywała: tirit 1 posługiwanie się błędnym, niepełnym lub nieaktualnym adresem wyborcy, także innym niż ujęcia w rejestrze wyborców – 326 podpisów, tirit 2 udzielenie poparcia przez wyborców spoza okręgu wyborczego – 127 podpisów) uznała za nieprawidłowe z przyczyn ww., ale wyborcy ci wpisali na liście poparcia miejsce stałego zamieszkania na terenie okręgu wyborczego, a więc zgodnie z art. 209 § 2 w zw. z art. 5 pkt 9 Kodeksu wyborczego.

Jednocześnie mając na uwadze dyspozycję art. 210 § 1 i § 2 Kodeksu wyborczego, jak również okoliczność, iż w dacie składania niniejszej skargi Komitet Koalicja Bezpartyjni i Samorządowcy ma zarejestrowane 19 okręgów z listami poparcia dla komitetu (z wymaganych 21 okręgów z wykazami poparcia) oraz 5 okręgów wyborczych w postępowaniu odwoławczym bądź skargowym- włączając przedmiotowe postępowanie- również z wykazami poparcia, to na wypadek uwzględnienia któregośkolwiek z odwołań lub skarg, aż do osiągnięcia liczby 21 okręgów, pozostałe okręgi zgodnie z art. 210 § 2 Kodeksu wyborczego winny zostać zarejestrowane bez list poparcia.

Uzasadnienie

W uzasadnieniu zarzutu naruszenia dyspozycji art. 209 § 2 i 3 w zw. z art. 210 § 1 oraz art. 5 pkt 9 Kodeksu wyborczego oraz zarzutu naruszenia art. 18 w zw. z art. 209 § 2 Kodeksu wyborczego oraz art. 28 § 1 Kodeksu wyborczego strona skarżąca wskazuje, iż wbrew twierdzeniom PKW nie jest jednoznaczne, że „osoby udzielające poparcia dla utworzenia komitetu wyborczego (...) na wykazie podpisów powinny wskazać adres, pod którym stale zamieszkują, **co jest potwierdzone wpisem do rejestru wyborów**, albowiem wymogu wskazanego in fine nie zawarto ani w dyspozycji art. 209 § 2 Kodeksu wyborczego, ani w definicji legalnej „ stałego zamieszkania” zawartej również w tymże Kodeksie wyborczym (art. 5 pkt 9). Co więcej interpretacji dokonywanej przez PKW i OKW przeczy wprost treść art. 28 § 1 Kodeksu wyborczego, zgodnie z treścią której *wyborca, na jego pisemny wniosek wniesiony do urzędu gminy najpóźniej w 5 dniu przed dniem wyborów, jest dopisywany do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie głosowania na obszarze gminy:*

- 1) **właściwej ze względu na miejsce jego stałego zamieszkania** albo
- 2) *w której czasowo przebywa.*

Innymi słowy wyborca, który zmienił miejsce swojego stałego zamieszkania przed 13 września 2019r., a jeszcze nie zgłosił tego do urzędu gminy jego obecnego miejsca stałego zamieszkania, to zgodnie z art. 28 § 1 Kodeksu wyborczego najpóźniej do dnia 08 października 2019r., zakładając, że będzie chciał brać udział w najbliższych wyborach, będzie musiał złożyć stosowny wniosek i od tego dnia będzie widniał w rejestrze wyborców i będzie głosował z obszaru danego okręgu. Jego głos będzie oddany skutecznie, bo dopisał się do rejestru wyborców jako osoba stale zamieszkująca na terenie jakiejś gminy.

Według wniosku PKW i OKW Piotrków Trybunalski jeśli wyborca, pomimo stałego miejsca zamieszkania w danym okręgu, nie zgłosił się jeszcze do rejestru wyborców w tym okręgu (**a mógł się nie zgłosić- sic!**), to nie może udzielić liście kandydatów komitetu z danego okręgu poparcia. W ocenie skarżących trzeba odróżnić dwa momenty, **moment składania podpisów przez wyborców pod listą poparcia, gdzie miarodajny jest adres stałego zamieszkania**, bez względu w rejestrze którego okręgu wyborczego dany wyborca był do tej pory zarejestrowany oraz **moment głosowania w wyborach**, gdzie można oddać głos tylko w okręgu, gdzie jest się zarejestrowanym w rejestrze wyborców, czy to na podstawie art. 18, czy 28 Kodeksu wyborczego.

Wyżej przedstawione rozważania znajdują oparcie również z orzecznictwie NSA i WSA, zgodnie bowiem z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 12 czerwca 2017r. sygn. akt II SA/Wa 689/17:

1. Ilekroć w ustawie z 2011 r. - Kodeks wyborczy jest mowa o stałym zamieszkanu - należy przez to rozumieć zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu (art. 5 pkt 9 ustawy z 2011 r. - Kodeks wyborczy).

2. O miejscu zamieszkania rozstrzyga zawsze całokształt okoliczności wskazujących na zejście się stanu faktycznego przebywania, z zamiarem takiego przebywania. Rejestr wyborców potwierdza prawo wybieralności (**oraz wybierania – dopisek autora**, art. 18 § 5 ustawy z 2011 r. - Kodeks wyborczy). Nie oznacza to jednak, że tego prawa nie można utracić w przypadku zmiany stanu faktycznego. Rejestr ten nie ma rozstrzygającego znaczenia dla oceny posiadania prawa wyborczego. W świetle art. 16 ust. 1 Konstytucji RP członkostwo we wspólnocie samorządowej nie jest warunkowane wpisem do stałego rejestru wyborców. Wpis do stałego rejestru wyborców nie kreuje podmiotowego prawa wyborczego.

Zgodnie zaś z wyrokiem NSA z dnia 04 lipca 2017r., sygn.. akt II OSK 862/17 decydujące dla ustalenia stałego miejsca zamieszkania kandydata w wyborach samorządowych jest jego centrum interesów życiowych (przede wszystkim rodzinnych i majątkowych), nie zaś miejsce zameldowania na pobyt stały czy też miejsce wpisania do rejestru wyborców. Stwierdzając wygaśnięcie sprawowanego mandatu z powodu braku stałego miejsca zamieszkania na terenie gminy należałoby wziąć pod uwagę, czy nie będzie to skutkowało pozbawieniem radnego ex post prawa do kandydowania w danych wyborach.

W rozpoznawanym stanie faktycznym, aż 453 pozycji PKW, w ślad za OKW, uznała za nieprawidłowe z przyczyn:

- a) posługiwanie się błędnym, niepełnym lub nieaktualnym adresem wyborcy, także innym niż ujęcia w rejestrze wyborców – 326 podpisów, **przy czym w ogóle nie wyjaśniono w jaki sposób i w oparciu o co weryfikowano aktualny adres wyborcy, co oznacza stwierdzenie „ innym niż ujęcia w rejestrze wyborców”?**
- b) udzielenie poparcia przez wyborców spoza okręgu wyborczego – 127 podpisów – wpis wyborców z innego okręgu wyborczego, **ale wyborcy ci wpisali na liście poparcia miejsce ich stałego zamieszkania na terenie okręgu wyborczego, z którego została złożona lista poparcia.**

Mając zaś na uwadze podniesione powyżej naruszenia procedury weryfikacyjnej należy poddać pod wątpliwość transparentność działań OKW, a w ślad za nią PKW, albowiem OKW wszczęła postępowanie wyjaśniające w trybie art. 217 § 1 Kodeksu wyborczego bez powiadomienia o tym zgłaszającego, a zatem nie można było na bieżąco weryfikować działań OKW. Co więcej pełnomocnik wyborczy o ponownej weryfikacji przez PKW został poinformowany na 14 min przed jej rozpoczęciem. W ocenie strony skarżącej takie działania poddają pod wątpliwość bezstronność działań obu komisji.

Przy uwzględnieniu powyższych argumentów winno być uznanych za prawidłowe co najmniej 5235 podpisów, a to z kolei oznaczało by, że zgodnie z art. 210 § 1 Kodeksu wyborczego zgłoszenie komitetu uzyskało minimum ustawowego poparcia.

Na marginesie warto odnotować, iż zgodnie z wystąpieniem PKW wystosowanym do OKW w dniu 04 września 2019r. polecono OKW wnikliwe ponowne weryfikacje list kandydatów wraz z podpisami poparcia zgłoszonych przez dwa komitety: Komitet Wyborczy Wyborców Koalicja Bezpartyjni i Samorządowcy oraz Skuteczni Piotra Liroya- Marca. Następnie na stronie PKW ukazało się ogłoszenie, że ponownej wnikliwej weryfikacji nakazano wobec wszystkich komitetów. Ogłoszenie to okazało się nieprawdziwe, albowiem tylko te dwa komitety zostały poddane zalecanej weryfikacji. Takie zalecenia PKW, jak również podjęta w sprawie uchwała nr 228/2019, mogą sugerować, że interpretacje postanowień kodeksu wyborczego dokonywane przez komisje mogą mieć charakter stronniczy, godzący w podstawowe zasady praworządności w państwie prawa.

Z poważaniem

PEŁNOMOCENIK WYBORCZY
KWW KOALICJA BEZPARTYJNI I
SAMORZĄDOWCY
Wojciech Brym

